



Broj: Rev 2128/10-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu, u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Mikšića predsjednika vijeća, Jasne Guštek članice vijeća, mr. sc. Lucije Čimić članice vijeća, Jasenke Žabčić članice vijeća i Dragana Katića člana vijeća i suca izvjestitelja, u pravnoj stvari tužiteljice N. M. iz P., zastupane po punomoćnici D. B. odvjetnici iz Z., protiv tuženika A. M. iz N., zastupanog po punomoćnicima M. B. i B. Z., odvjetnicima iz Z., radi utvrđenja i isplate, odlučujući o reviziji tuženika protiv presude Županijskog suda u Zadru, broj Gž- 1339/10, od 25. svibnja 2010., kojom je djelomično preinačena i potvrđena presuda Općinskog suda u Zadru, Stalne službe u Biogradu na moru, broj P-111/09 od 25. siječnja 2010., u sjednici održanoj 18. prosinca 2012.,

p r e s u d i o j e:

Prihvaća se revizija tuženika te se preinačuju presuda Županijskog suda u Zadru, broj Gž-1339/10 od 25. svibnja 2010., i presuda Općinskog suda u Zadru, Stalne službe u Biogradu na moru, broj P-111/09 od 25. siječnja 2010., u dijelu u kojem je prihvaćen tužbeni zahtjev tužiteljice i sudi:

Odbija se tužbeni zahtjev u cijelosti kao neosnovan.

r i j e š i o j e:

Odbacuje se revizija tuženika protiv presude Županijskog suda u Zadru, broj Gž- 1339/10 od 25. svibnja 2010., u dijelu u kojem je potvrđena presuda suda prvog stupnja (točka 2. izreke pobijane presude), kao nedopuštena.

Nalaže se tužiteljici da tuženiku nadoknadi daljnje parnične troškove u iznosu od 63.730,46 kn, u roku od 15 dana.

Obrazloženje

Drugostupanjskom presudom i rješenjem u točki 1. izreke djelomično je preinačena presuda suda prvog stupnja i utvrđeno da zajedničku (bračnu) imovinu stranaka čine novčana sredstva ostvarena prodajom M. „S.“ reg.br. ... u iznosu od 108.000,00 kn te je naloženo tuženiku da isplatiti tužiteljici iznos od 54.000,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom dok je u preostalom dijelu tužbeni zahtjev odbijen. Točkom 2. izreke te presude odbijena je žalba tuženika i potvrđena prvostupanjska presuda u točki V. izreke kojom je utvrđeno da ne postoji tražbina tuženika prema tužiteljici i to u iznosima poblje naznačenim u tom dijelu izreke, dok je u točki 3. izreke djelomično preinačena presuda suda prvog stupnja i utvrđeno da novčana sredstva u iznosu od 306.180,00 kn potječu iz zajedničke imovine od čega je tuženik dužan isplatiti tužiteljici iznos od 153.090,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom dok je u preostalom dijelu tužbeni zahtjev odbijen. Točkom 4. izreke te presude potvrđeno je rješenje kojim je odbijen prijedlog tužiteljice za određivanjem privremene mjere

osiguranja s tim da je u točki 5. izreke preinačena prvostupanjska presuda u odluci o troškovima postupka i naloženo tužiteljici da tuženiku nadoknadi parnične troškove u iznosu od 90.545,12 kn s tim da je zahtjev tuženika za naknadu parničnih troškova u ostalom dijelu odbijen. Protiv dijela drugostupanjske presude u kojem nije ostvario uspjeh (točke 1., 2. i 3. izreke) tuženik je podnio reviziju iz članka 382. stavak 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11 i 148/11-pročišćeni tekst, u nastavku: ZPP), pozivajući se na revizijske razloge bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže prihvaćanje revizije i ukidanje nižestupanjskih presuda te vraćanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je djelomično osnovana i djelomično nedopuštena.

Na temelju članka 392.a stavak 1. ZPP-a koji se u ovom postupku primjenjuje na osnovi odredbe iz članka 53. stavak 1. i 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 57/11), revizijski sud je ispitao pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji, pazeći po službenoj dužnosti na pogrešnu primjenu materijalnog prava i na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavaka 2. točke 8. ZPP-a.

Tužiteljeva revizija u cijelosti je razmatrana kao revizija iz članka 382. stavak 1. točka 1. i 3. ZPP-a jer tužba u ovom slučaju obuhvaća više zahtjeva koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi (imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine) pa se vrijednost predmeta spora, sukladno odredbi iz članka 37. ZPP-a, određuje prema zbroju vrijednosti svih zahtjeva. Slijedom toga, vrijednost predmeta spora pobijanog dijela presude u ovom slučaju prelazi 100.000,00 kn s tim da je presuda suda drugog stupnja dijelom donesena i uz primjenu članka 373.a ZPP-a.

Protivno navodima revidenta, drugostupanjska presuda sadrži jasne i neproturječne razloge o odlučnim činjenicama pa slijedom toga u pobijanoj odluci nema nedostataka koji onemogućavaju njezino ispitivanje.

Revizijski razlozi koji se odnose na bitnu povredu odredaba parničnog postupka u svezi s primjenom članka 8. ZPP-a zapravo su prigovori činjenične naravi koji nisu mogli biti uzeti u razmatranje (članak 385. stavak 1. ZPP).

→ **Predmet spora** je zahtjev tužiteljice za utvrđenje da bračnu (stečevinu) imovinu stranaka predstavljaju novčana sredstva ostvarena od prodaje M. „S.“, sredstva ostvarena iz prihoda organizacijom turističkih putovanja u vremenskom razdoblju počevši od ... do ..., te novčana sredstva iz ostvarenog prihoda od navedene djelatnosti nakon razvoda braka, tj. tijekom ... do ..., sve uz zahtjev za isplatu dijela od 1/2 tih novčanih sredstava sa zakonskim zateznim kamatama.

U postupku koji je prethodio reviziji u bitnome je utvrđeno slijedeće:

- da su stranke živjele u bračnoj zajednici od kraja ... do kraja ... te da je M. „S.“ kupljen ... od trgovačkog društva „S. H.“ i to sredstvima stranaka koja su ostvarena pozajmicama bračnih drugova ili njihovim zajedničkim radom za vrijeme trajanja bračne zajednice;

- da je navedeni brod bio registriran kao vlasništvo pravne osobe A. ... (A. t. d.o.o.), čiji je jedini osnivač i član tuženik;

- da je navedeni brod prodan nakon razvoda braka stranaka dana ... za iznos od 131.760,00 kn, od čega PDV iznosi 23.760,00 kn;

- da je tuženik nakon prestanka braka koristeći se brodom M. „S.“ uspješno poslovaob obavljajući turističku djelatnost u razdoblju od ... do ..., tj. do prodaje rečenog broda, u kojem je vremenu, koristeći se navedenim brodom, zasigurno mogao zaraditi 306.180,00 kn, od čega da tužiteljici, kao suvlasnici broda, pripada 1/2 te zarade i to kao sredstava koja potječu iz zajedničke imovine stranaka, a ne dobiti iz poslovanja.

Slijedom takvih utvrđenja, pozivajući se na odredbe iz članka 252. i 253. Obiteljskog zakona („Narodne novine“ broj 162/98, u nastavku teksta: ObZ), nižestupanjski sudovi djelomično prihvaćaju tužbeni zahtjev, s tim da je postupajući po žalbama stranaka, sud drugog stupnja naložio tuženiku da isplati tužiteljici dio kupoprodajne cijene za M. „S.“ u iznosu od 54.000,00 kn sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od ... do isplate, te iznos od 153.180,00 kn (koji predstavlja najamninu za taj brod) sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od presuđenja do isplate.

Tuženik & podnositelj revizije

Tuženik u reviziji ističe da je sporni M. „S.“, s obzirom na stanje u izvratku iz upisnika brodova i drugih dokaza izdanih od strane nadležnih tijela, kupila pravna osoba A. t. d.o.o. s tim da je brod inicijalno kupljen iz pozajmica koje su se kreditorima imale vratiti iz poslovanja društva.

U tom smislu, pozivajući se na Zakon o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 i 111/12, u nastavku teksta: ZTD) navodi da bračnom drugu mogu pripasti samo ona prava koja su predviđena odredbama ZTD-a, a sve što je uloženo u društvo da predstavlja imovinu društva.

VSRH

Prema članku 252. ObZ-a, bračna stečevina je imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine.

Pravilno se u reviziji tuženika upire na pogrešnu primjenu materijalnog prava jer iz dokaza izvedenih u postupku pred nižestupanjskim sudovima, posebice izvratka iz Upisnika pomorskih trgovačkih brodova Lučke kapetanije u Z., nedvojbeno proizlazi da je M. „S.“ zapravo vlasništvo trgovačkog društva A. t. d.o.o. (list 24.c i C-C1, te 105-108. spisa) kojega je to društvo nesporno i prodalo. Slijedom toga ta imovina ne predstavlja, a niti može predstavljati bračnu stečevinu stranaka već se radi o posebnoj imovini pravne osobe, odnosno trgovačkog društva kao treće osobe izvan ove parnice.

U tom smislu, protivno utvrđenju nižestupanjskih sudova, ništa ne mijenja ni okolnost da je tuženik, bivši suprug tužiteljice, jedini član i osnivač toga društva te da ima potpunu kontrolu nad tim društvom, a niti činjenica da bi tužiteljica pozajmila ili dala tuženiku svoja novčana sredstva sa svrhom da navedeno trgovačko društvo kupi odnosno brod jer za obveze trgovačkog društva odgovara ono samo, a ne njegovi članovi (arg. iz članka 9. stavak 1. i članka 10. stavak 2. ZTD-a).

Društvo i članovi trgovačkog društva zasebne su osobe i svako upravljanje imovinom društva kao da je riječ o privatnoj imovini samog člana društva je zabranjeno, u protivnom bi se ispunila pretpostavka za utvrđivanje proboja pravne osobnosti i otvaranje pitanja osobne odgovornosti člana društva za obveze društva, međutim, tužbeni zahtjev u ovom postupku ni činjenično niti pravno nije utemeljen na odredbama iz članka 10. stavak 4. ZTD-a.

Stoga tuženik, kao fizička osoba i član trgovačkog društva, nije u obvezi tužiteljici novčano nadoknaditi ono što je ona radom unijela u društvo ili pozajmila društvu. Isto tako, ono što je društvo ostvarilo vlastitim poslovanjem nedvojbeno su sredstva tog društva, a ne bračna stečevina stranaka.

Slijedom toga su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su zaključili da su utužene novčane tražbine bračna stečevina stranaka jer su novčana sredstva ostvarena prodajom i uporabom odnosnog broda nesumnjivo imovina trgovačkog društva, a ne tuženika.

Prema pravnom shvaćanju revizijskog suda, ukoliko je tužiteljica smatrala da u odnosu na utužena novčana sredstva ima određena imovinska prava iz članka 252. ObZ-a, tada je tužbeni zahtjev morao biti usmjeren na utvrđenje da je poslovni udjel koji u tom društvu ima tuženik bračna stečevina stranaka (poslovni udjel označava skup članskih prava i obveza člana društva). Tek ako se utvrdi da je poslovni udio navedenog društva bračna stečevina stranaka koja je u režimu suvlasništva prema odredbama članka 253. ObZ-a, tada bi bilo moguće izvršiti i odgovarajuće razvrgnuće te zajednice.

Slijedom navedenog, kad je u ovom sporu tužbeni zahtjev usmjeren na utvrđenje da određena imovina predstavlja bračnu stečevinu stranaka za koju je tijekom postupka utvrđeno da je zapravo imovina trgovačkog društva (ostvarena prodajom imovine društva i novčanim sredstvima iz poslovanja tog društva),

tada je tužbeni zahtjev bez daljnjega neosnovan. Isticanjem zahtjeva radi prebijanja u parnici tuženik ostvaruje ista ona ovlaštenja koja ostvaruje postavljanjem tužbenog zahtjeva pa s obzirom na vrijednost spora sadržanu u tom prigovoru, podnesena revizija protiv dijela pobijane odluke u kojem je utvrđeno da ne postoji tražbina tuženika prema tužiteljici (prigovor radi prebijanja – članak 333. stavak 3. i 338. stavak 3. ZPP) nije dopuštena.

Tuženik je u tom dijelu izjavio reviziju iz članka 382. stavak 1. točka 1. ZPP-a, međutim, sve novčane tražbine koje je tuženik istaknuo u svom prigovoru prijeboja proizlaze iz raznih činjeničnih i pravnih osnova pa bi tako iznos od 15.800,00 kn predstavljao zajam J. G., iznos od 24.000,00 kn zajam T. M., iznos od 7.300,00 kn zajam D. M., iznos od 40.500,00 kn je zajam Š. d.o.o, dok bi iznos od 59.920,00 kn predstavljao naknadu za korištenje broda „B.“.

Slijedom toga se vrijednost predmeta spora u slučaju odluke po prigovoru prijeboja određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva (članak 37. stavak 2. ZPP) pa kako niti jedan od istaknutih zahtjeva ne prelazi iznos od 100.000,00 kn to revizija u odnosu ovaj dio pobijane presude nije dopuštena. Pritom je neosnovana i neutemeljena tvrdnja revidenta da je drugostupanjski sud u ovom dijelu pobijane odluke postupao po odredbama članka 373.a ZPP-a.

Kako je tuženik ostvario potpun uspjeh u odnosu na tužbeni zahtjev tužiteljice koji je u cijelosti odbijen, to mu je primjenom odredbe iz članka 166. stavak 2. u svezi s člankom 154. stavak 1. i 155. ZPP-a, valjalo dosuditi razliku do cjelokupnih troškova postupka pred nižestupanjskim sudovima koje je sud prvog stupnja (bez da mu je dosudio troškove u svezi s prigovorom prijeboja) pravilno utvrdio u ukupnom iznosu od 149.639,34 kn, a drugostupanjski sud, zajedno s troškovima žalbe, dosudio u iznosu od 90.545,12 kn. Dakle, tuženika pripada daljnji iznos parničnih troškova od 59.094,22 kn. Tom iznosu valjalo je pridodati i opravdane troškove nastale izjavljivanjem revizije koji su tuženiku dosuđeni razmjerno uspjehu tog pravnog lijeka (46%), tj. u iznosu od 4.636,34 kn po Tbr. 10. točka 5. i Tbr. 42. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 148/09). Revidentu nisu dosuđeni troškovi sudskih pristojbi za reviziju jer u spisu nema dokaza da je te pristojbe platio.

Iz navedenih je razloga, na temelju članka 393. i članka 392. stavak 1. ZPP-a, presuđeno i riješeno kao u izreci.

U Zagrebu, 18. prosinca 2012.

Predsjednik vijeća:
Ivan Mikšić, v.r.